

Byla C-717/19**Prašymas priimti prejudicinį sprendimą****Pateikimo data:**

2019 m. rugsėjo 27 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Fővárosi Közigazgatási és Munkügyi Bíróság (Sostinės administracinis ir darbo teismas, Vengrija)

Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2019 m. rugsėjo 16 d.

Pareiškėja:

Boehringer Ingelheim RCV GmbH & Co. KG Magyarországi Fióktelepe

Atsakovė:

Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatóság
(Nacionalinės mokesčių ir muitų administracijos skundų direkcija, Vengrija)

<...>

Nagrinėdamas *Boehringer Ingelheim RCV GmbH & Co. KG Magyarországi Fióktelepe* (<...> Budapeštas <...>), pareiškėjos, ir *Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága* (Nacionalinės mokesčių ir muitų administracijos skundų direkcija, Vengrija) (<...> Budapeštas <...>), atsakovės, administracinį ginčą *Fővárosi Közigazgatási és Munkügyi Bíróság* (Sostinės administracinis ir darbo teismas, Vengrija) priėmė šį

Sprendimą

Šis teismas sustabdo bylos nagrinėjimą ir pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 267 straipsnį teikia Europos Sąjungos Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

1. Ar 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 90 straipsnio 1 dalis turi būti

aiškinama taip, kad pagal ją draudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, kaip antai nagrinėjamos pagrindinėje byloje, pagal kurias, remiantis sutartimi, kurios sudarymas nėra privalomas, farmacijos įmonė, kuri atlieka mokėjimus valstybės sveikatos draudimo įstaigai pagal farmacijos produktų apyvartą ir jai nelieka viso atlygio už šias prekes, neturi teisės *a posteriori* sumažinti apmokestinamosios vertės vien dėl to, kad mokėjimai neatliekami kaip nustatyta jos prekybos politikoje arba iš principo reklamos tikslais?

2. Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, ar 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 273 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį draudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, kaip antai nagrinėjamos pagrindinėje byloje, pagal kurias siekiant *a posteriori* sumažinti apmokestinamąją vertę, turi būti išrašyta sąskaita faktūra asmeniui, kuris turi teisę į grąžinimą, ir kuri patvirtina sandorio, dėl kurio atsiranda teisė į tokį grąžinimą, įvykdymą, nors sandoris, dėl kurio galima *a posteriori* sumažinti apmokestinamąją vertę, yra tinkamai pagrįstas dokumentais ir gali būti vėliau patikrintas, nes iš esmės yra paremtas viešais ir tikrais duomenimis bei dėl jo galima teisingai surinkti mokesťį?

<...> [nacionalinės proceso teisės aspektai]

Pagrindai

I. Faktinės aplinkybės

Pagal *az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény* (2017 m. Bendrasis mokesčių administravimo įstatymas Nr. CL; toliau – Naujasis mokesčių administravimo įstatymas) 195 straipsnį pareiškėja, farmacijos įmonė, 2018 m. lapkričio 13 d. pateikė pirmojo lygio mokesčių administratoriui papildomą PVM deklaraciją, susijusią su 2018 m. rugsėjo mėn. mokestiniu laikotarpiu. Šia papildoma deklaracija pareiškėja sumažino mokėtiną PVM už šį mokestinį laikotarpį 354 687 000 forintų, remdamasi mokėjimais pagal specialias sutartis, sudarytas vadovaujantis civiline teise (vadinamosios sutartys dėl kompensavimo dydžio; toliau – sutartys) tarp pareiškėjos ir *Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő* (Nacionalinis sveikatos draudimo fondas; toliau – NEAK), kaip valstybės sveikatos draudimo įstaigos.

Buvo sudarytos sutartys dėl vaistų, kuriais prekiaavo pareiškėja (JARDIANCE, JENTADUETO, PRADAX, SPIRIVA, TRAJENTA, STRIVERDI RESPIMAT, SPIOLTO RESPIMAT, SYNJARDY ir OFEV), laikotarpiu nuo 2013 m. spalio 1 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d. Pagal sutartis pareiškėja įsipareigojo atlikti mokėjimus NEAK pagal šių vaistų pardavimą su kompensacija iš socialinės apsaugos draudimo atimant dalį apyvartos sumos, gautos iš šių vaistų pardavimo. Mokėjimo įsipareigojimų suma buvo nustatyta procentais nuo bendros socialinės apsaugos draudimo kompensacijos už supakuotą vienetą (už dėžutę), parduotą su kompensacija (atsiskaitymas už dėžutes), ir tam tikrų sutarčių atveju buvo

nustatyta 100 %, jei socialinio draudimo kompensacija viršija konkrečioms prekėms nustatytą ribą (atsiskaitymas pagal metines ribines vertes). Mokėjimo įsipareigojimai buvo vykdomi kartą per kalendorinį mėnesį arba per metus (vienkartinis mokėjimas).

Kalbant apie ambulatorines sveikatos priežiūros paslaugas, pažymėtina, kad NEAK kompensuoja receptinių vaistų kainą kartu su socialinės apsaugos draudimo kompensacija pagal vadinamąją „kainų kompensavimo schemą“. Pagal šią schemą kompensuojamos prekės kaina sumokama pagal daugiašalius teisinius santykius ir toks mokėjimas paskirstomas pacientui ir NEAK. Pacientas moka vaistinei produkto „kompensacinę“ kainą, kuri atitinka produkto kainos ir socialinio draudimo kompensuojamos sumos skirtumą. Leidimo prekiauti vaistais turėtojas (šioje byloje pareiškėja) nustato vaistų kainą, kompensuojamą NEAK, kuris ją patvirtina per socialinės apsaugos kompensavimo priėmimo procedūrą po sudėtingo nagrinėjimo, apimančio sveikatos politikos, profesinius ir sąnaudų ir naudos santykio aspektus, ir kuris nustato tinkamą kompensuojamą sumą.

Pareiškėja parduoda vaistus tiesiogiai didmenininkui, didmenininkas vaistinei ir vaistinė pacientui, pastaruoju atveju – už mažesnę socialinės apsaugos draudimo kompensuojama suma kainą. Galiausiai NEAK grąžina vaistinei kompensuojamą sumą. Vaistinės gautas atlygis, kurio dalį sudaro PVM, susideda iš dviejų dalių: pirmoji yra paciento mokėjimas (sumažinta kaina atsižvelgiant į kompensavimą, vadinamoji kompensacinė kaina) ir antroji yra NEAK mokėjimas (kompensavimas). Vaistinės privalo mokėti PVM už abi šias sumas.

Kiek tai susiję su pareiškėja, sutarčių sudarymas nėra teisinė pareiga, bet leidžia užtikrinti, kad pareiškėjos parduodami vaistai būtų kompensuojami iš socialinio draudimo lėšų. Be to, pareiškėja, sudarydama sutartis, atsisako dalies atlygio, gauto už vaistą iš didmenininko (t. y. jos gaunamos apyvartos dalies), nes pareiškėja atlieka mokėjimus NEAK iš šios sumos.

Sutarčių sudarymas taip pat naudingas NEAK, nes taip, kiek tai susiję su jos galimybėmis, pacientams, kuriems to reikia, nuolat suteikiama prieiga prie naujų ir socialinės apsaugos draudimo kompensuojamų vaistų, kartu užtikrinant, kad būtų paisoma biudžeto asignavimų patiriant tik iš anksto nustatytas išlaidas, susijusias su vaistais, dėl kurių sudarytos sutartys.

Nors nebuvo išrašyta jokia sąskaita faktūra dėl pareiškėjos mokėjimų NEAK, yra dokumentų, pagal kuriuos vėliau galima patikrinti sutarčių ir pagal jas atliktų mokėjimų tikrumą:

- mokėjimo reikalavimas, kurio pagrindu atliktas pervedimas ir kurį NEAK, kaip valstybės sveikatos draudimo įstaiga, pateikė pareiškėjai;
- banko pervedimo dokumentai, kuriais patvirtinamas mokėjimo atlikimas;
- pagal teisės aktų nuostatas NEAK savo interneto svetainėje paskelbia pagrindinius sutartinius duomenis;

- visuomenei prieinamame registre, kurį administruoja NEAK, nurodomos socialinės apsaugos draudimo kompensuojamų vaistų bazinės kainos ir kompensavimo duomenys;
- vaistinei NEAK kompensuoja socialinio draudimo kompensuojamą sumą pagal jos ir NEAK sudarytą grąžinimo sutartį. Kompensavimo būdas nustatytas pagal teisės aktus, kainų subsidijavimo sutartį ir bendrąsias sutarčių sąlygas taip, kad grąžinimas grindžiamas vaistų receptais arba galiojančiais darbo dokumentais, kurie yra tinkamo turinio;
- atitinkamų vaistų prekybos atsekamumas ir kontrolė gali būti užtikrinti remiantis visuomenei prieinamais prekybos vaistais duomenimis, kuriuos NEAK paskelbia savo interneto svetainėje, ir pačios pareiškėjos prekybos duomenimis.

Atsižvelgdamas į visa tai, kas išdėstyta, pirmojo lygio mokesčių administratorius atmetė pareiškėjos papildomą deklaraciją, t. y. jis neleido *a posteriori* sumažinti apmokestinamosios vertės; pareiškėjai pateikus skundą, atsakovė patvirtino pirmojo lygio mokesčių administratoriaus sprendimą. Atsakovės nuomone, PVM įstatymo 77 straipsnyje yra numatyti visi PVM direktyvos 90 straipsnio 1 dalyje išvardyti apmokestinamosios vertės sumažinimo atvejai, todėl negalima daryti išvados, kad šis straipsnis nėra suderinamas su Sąjungos teise, nes perkeliant direktyvą į nacionalinę teisę nereikalaujama, jog direktyvos ir nacionalinės teisės nuostatos būtų pažodžiui tokios pačios. Direktyvoje numatyti tik teisės aktų tikslai, ir nacionalinės teisės aktų leidėjui suteikiama laisvė nuspręsti, kaip juos pasiekti. Ji nurodė, kad 2017 m. gruodžio 20 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Boehringer Ingelheim Pharma*, C-462/16, pagrįstas skirtingomis faktinėmis aplinkybėmis ir todėl nėra taikytinas šioje byloje. Jos teigimu, atsižvelgiant į jų turinį, mokėjimai NEAK neatitinka PVM įstatymo 77 straipsnio 4 dalyje numatytų sąlygų (prekybos politikos nustatytų sąlygų ar reklaminių tikslų). PVM įstatymo 78 straipsnio 3 ir 4 dalių sąlygomis siekiama užtikrinti teisingą mokesčio surinkimą ir užkirsti kelią sukčiavimui mokesčiais.

II.1. Vengrijos teisė

Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (Naujasis mokesčių administravimo įstatymas)

195 straipsnis

„Jei mokesčių mokėtojas pateikė papildomą deklaraciją, tvirtindamas, kad teisės norma, pagal kurią apmokestinama, yra nekonstitucinė arba prieštarauja visuotinai taikomam ir tiesiogiai veikiančiam Europos Sąjungos teisės aktui arba kad savivaldybės dekretas pažeidžia kitą teisės normą, mokesčių administratorius priima sprendimą dėl papildomos deklaracijos per penkiolika dienų nuo jos pateikimo be jokio patikrinimo, jei tuo metu, kai ji buvo pateikta, Konstitucinis Teismas, *Kúria* [Aukščiausiasis Teismas, Vengrija] arba Europos Sąjungos

Teisingumo Teismas dar nėra priėmęs sprendimo dėl šio klausimo arba papildomos deklaracijos turinys neatitinka paskelbto sprendimo.“

Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (2007 m. Pridėtinės vertės mokesčio įstatymas Nr. CXXVII; toliau – PVM įstatymas)

65 straipsnis

„Prekių tiekimo ar paslaugų teikimo, nebent šiame įstatyme numatyta kitaip, apmokestinamoji vertė apima tai, kas sudaro piniginių atlygį, kurį prekių tiekėjas ar paslaugų teikėjas gavo arba turi gauti iš prekes ar paslaugas įsigijančio asmens arba iš trečiosios šalies už prekių tiekimą ar paslaugų teikimą, įskaitant tiesiogiai su prekių tiekimo ar paslaugų teikimo kaina susijusias subsidijas.“

77 straipsnis

„1. Prekių tiekimo, paslaugų teikimo ar prekių įsigijimo Bendrijos viduje atveju, įkaitant sutarties negaliojimą ar nebuvimą, galima *a posteriori* sumažinti apmokestinamąją vertę, atitinkančią avansą arba atlygį, kuris buvo ar turi būti grąžintas visas ar iš dalies.

<...>

4. Jeigu įvykdęs prekių tiekimą ar paslaugų teikimą apmokestinamasis asmuo pagal savo prekybos politikos sąlygas reklamos tikslais grąžina tam tikrą pinigų sumą asmeniui (apmokestinamajam arba neapmokestinamajam), kuris tiesiogiai neįsigijo prekių ar paslaugų, dėl kurių atsiranda teisė į grąžinimą, grąžinęs pinigus apmokestinamasis asmuo gali *a posteriori* sumažinti apmokestinamąją vertę iki sumos, kuri atitiktų prekių tiekimą ar paslaugų teikimą (sandoris, suteikiantis teisę į apmokestinamosios vertės sumažinimą), su sąlyga, kad:

a) prekių tiekimas ar paslaugų teikimas tiesiogiai asmeniui, kuris turi teisę į grąžinimą, (sandoris, dėl kurio atsiranda teisė į grąžinimą) yra nacionalinėje teritorijoje įvykdytas apmokestinamasis sandoris ir

b) grąžintina suma yra mažesnė už sumą, gautą dauginant iš sandorių, suteikiančių teisę į grąžinimą remiantis mažiausia patiektų prekių arba pateiktų paslaugų vieneto kaina, pridėjus mokesťį pagal nagrinėjamą reklaminių priemonę, skaičiaus, palyginti su visais sandoriais, suteikiančiais teisę į apmokestinamosios vertės sumažinimą.

5. Taikant 4 dalį laikoma, kad grąžinta suma apima mokesčio sumą.“

78 straipsnis

„3. Kad būtų galima taikyti 77 straipsnio 4 dalį būtina, jog apmokestinamasis asmuo, kuris grąžina pinigus, turėtų šiuos dokumentus:

a) asmeniui, kuris turi teisę į gražinimą, išrašytos sąskaitos faktūros, kuri patvirtina, jog buvo įvykdytas sandoris, dėl kurio atsirado teisė į gražinimą, ir kuri aiškiai įrodo, kad atitinkamas sandoris yra nacionalinėje teritorijoje įvykdytas apmokestinamasis sandoris, kopiją ir

b) pinigų pervedimo ar mokėjimo grynaisiais pinigais įrodymus, aiškiai patvirtinančius, kad apmokestinamasis asmuo gražina asmeniui, turinčiam teisę į prekybos politikoje numatytos sumos gražinimą, gražintinus pinigus.

4. 3 dalies b punkte nurodytame pateisinančiame dokumente turi būti ši informacija:

a) asmens, turinčio teisę į gražinimą, vardas, pavardė, adresas (jeigu tai apmokestinamasis asmuo – mokesčių mokėtojo kodas);

b) informacija apie teisę į atskaitą, pagrįsta asmens, turinčio teisę į gražinimą, pareiškimu, susijusiu su atitinkamu sandoriu.“

A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (1997 m. Įstatymas dėl privalomojo sveikatos draudimo išmokų Nr. LXXXIII)

30/A straipsnis

„Sveikatos draudimo įstaiga gali su leidimo prekiauti turėtojais, kaip tai numatyta 2006 m. Įstatymo Nr. XCVIII dėl vaistų pateikimo į rinką, ir su kitais ūkio subjektams, kurie parduoda medicinos įrangą ir teikia sveikatos priežiūros paslaugas, sudaryti sutartis dėl produktų bei paslaugų, kurie gali būti parduodami kompensuojamomis kainomis, kainų, kiekių ir kokybės ar kitų klausimų, kuriuos šalys laiko svarbiais.“

A biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és Egypédeszköz-ellátás, valamint gyszorgalmazás itálilyairól szóló 2006. évi XCVIII. törvény (2006 m. Įstatymas Nr. XCVIII dėl bendrųjų nuostatų, susijusių su patikimu ir ekonomiškai pagrįstu vaistų ir pagalbinių medicininių priemonių tiekimu ir vaistų platinimu; toliau – Vaistų platinimo įstatymas)

17 straipsnis

„4. Draudžiama reklamuoti vaistus ir maisto produktus, kurie gali būti išduodami vaistinėse tik pateikus receptą arba kurių kompensavimui iš socialinio draudimo buvo pritarta, bei medicinine įranga, kuri gali kompensuojama iš socialinio draudimo.“

26 straipsnis

„2. Kad būtų laikomasi biudžeto asignavimų pagal 5 dalį sveikatos draudimo įstaiga gali sudaryti sutartį dėl vaistų, kurie jau yra kompensuojami arba kurie buvo kę tik įtraukti į kompensuojamų vaistų sąrašą, kompensavimo arba dėl jų

kompensavimo kategorijos, jų nurodymo arba dėl vaistų kompensavimo dėl lygybės pagrindų.

<...>

5. Sutartyse dėl kompensavimo dydžio numatyta mokėjimo pareiga gali būti nustatyta:

a) procentine dalimi nuo kompensuojamos sumos už kiekvieną kompensuojama kaina parduotą vienetą;

b) remiantis skirtumu tarp bendros kompensuojamos sumos už vieną ar kelis produktus per sutarties galiojimo laikotarpį ir šioje sutartyje nustatytos aukščiausios ribos;

<...> [nereikšmingos nuostatos]

e) remiantis skirtumu tarp faktiškai išrašytų dozių ir referencinių dozių, kurios numatytos sutartyje dėl kainos ir veiksmingumo santykio.

6. Rengimo atveju 5 dalies nuostatos gali būti taikomos kartu.“

28 straipsnis

„1. Kad būtų kompensuojami į socialinio draudimo fondo kompensuojamų vaistų sąrašą, socialinio draudimo įstaiga gali naudoti šiuos kompensavimo būdus:

<...>

c) sutartis dėl kompensavimo dydžio.

<...>“

A törzskönyvezett gyógyszerek és a különleges táplálkozási igényt kielégítő tápszerek társadalombiztosítási támogatásba való befogadásának szempontjairól és a befogadás vagy a támogatás megváltoztatásáról [szóló] 32/2004. (IV 26.) ESzCsM rendelet 2004 m. balandžio 26 d. Sveikatos apsaugos ministerijos nutarimas Nr. 32/2004 dėl registruotų vaistų ir specialiesiems poreikiams skirtų maisto produktų įtraukimo į kompensuojamų iš socialinio draudimo fondo produktų sąrašą ir įtraukimo arba kompensavimo pakeitimo tvarkos)

11 straipsnis

„1. Sutarčių dėl Vaistų platinimo įstatymo 26 straipsnyje numatyto kompensavimo dydžio atveju kompensuojama suma nustatoma atsižvelgiant į pacientų, kurie galėtų gauti gydymą, skaičių, nustatytą sveikatos priežiūros profesinės asociacijos, atsižvelgiant į sergamumą atitinkama liga ir jos paplitimą.“

II.2. Sąjungos teisė

Tarybos direktyva 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (toliau – PVM direktyva)

73 straipsnis

„Prekių tiekimo ar paslaugų teikimo, išskyrus nurodytąsias 74–77 straipsniuose, apmokestinamoji vertė apima viską, kas sudaro atlygį, kurį prekių tiekėjas ar paslaugų teikėjas gavo arba turi gauti iš prekes ar paslaugas įsigyjancio asmens arba iš trečiosios šalies už prekių tiekimą ar paslaugų teikimą, įskaitant tiesiogiai su šių sandorių kaina susijusias subsidijas.“

90 straipsnis

„1. Anuliavimo, atšaukimo, nutraukimo, visiško ar dalinio neapmokėjimo atvejais arba, kai kaina sumažinama įvykdžius sandorį, apmokestinamoji vertė yra atitinkamai sumažinama valstybių narių nustatytais sąlygomis.

2. Visiško ar dalinio neapmokėjimo atveju valstybės narės gali nukrypti nuo 1 dalies.“

273 straipsnis

„Valstybės narės gali nustatyti kitas prievoles, kurias jos laiko būtinomis siekiant užtikrinti, kad būtų tinkamai renkamas PVM ir užkertamas kelias sukčiavimui, atsižvelgdamos į reikalavimą vienodai traktuoti apmokestinamųjų asmenų vykdomus nacionalinius sandorius ir sandorius tarp valstybių narių, tačiau dėl šių prievolių prekyboje tarp valstybių narių neturi atsirasti su sienų kirtimu susijusių formalumų.

Pirmoje pastraipoje nustatyta galimybė negali būti naudojama nustatant papildomas su sąskaitų-faktūrų išrašymu susijusias prievoles be tų, kurios nustatytos 3 skyriuje.“

III. Prašymo priimti prejudicinį sprendimą teikimo motyvai

Dėl pirmojo prejudicinio klausimo

2017 m. gruodžio 20 d. Sprendime *Boehringer Ingelheim Pharma* (C-462/16) Teisingumo Teismas nusprendė, kad PVM direktyvos 90 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad pagal nacionalinę teisę farmacijos įmonės privataus sveikatos draudimo įmonei suteikta nuolaida pagal šį straipsnį sumažina šios farmacijos įmonės apmokestinamąją vertę, jei tarpininkaujant didmenininkams vaistai tiekiami vaistinėms, kurios juos tiekia privačiu sveikatos draudimu apdraustiems asmenims, o privatus sveikatos draudimas kompensuoja šiems apdraustiesiems vaistų pirkimo kainą.

Vengrijos kompensavimo schema yra panaši į Vokietijos sveikatos draudimo kompensavimo sistemą, skiriasi tik tai, kad Vengrijoje mokėjimai NEAK, kaip valstybės sveikatos draudimo įstaigai, grindžiami ne privaloma teisės norma, o šalių savanoriškai sudaryta civilinės teisės reguliuojama sutartimi. Pareiškėja neprivalo sudaryti šios rūšies sutarties su NEAK, bet sudarius šią sutartį atsiranda tokios pačios pasekmės kaip byloje C-462/16. Konkrečiai kalbant, pareiškėja galėjo turėti tik sumą, kuri atitiko šių produktų pardavimo vaistinėms kainą, sumažintą nuolaida (2017 m. gruodžio 20 d. Sprendimo *Boehringer Ingelheim Pharma*, C-462/16, 35 punktas). Vis dėlto Teisingumo Teismas nenagrinėjo klausimo, ar tuo atveju, kai nuolaidos suteikimas nėra privalomas pagal nacionalinės teisės nuostatą, bet kaip nagrinėjamu atveju yra savanoriškas, galima sumažinti *a posteriori* apmokestinamąją vertę.

Atsakovės nuomone, NEAK pervestos sumos negali būti laikomos gražinimu *a posteriori* reklamos tikslais. Kadangi pagal 2006 m. Įstatymo Nr. XCVIII dėl vaistų platinimo 17 straipsnio 4 dalį draudžiama į kompensuojamų vaistų sąrašą įtraukti vaistų, bet kokia receptinių vaistų, susijusių su sutartimis, reklama yra negalima. Be to, nuolaida negali būti skirta „pagal prekybos politikoje nustatytas konkrečias sąlygas“, nes ne pareiškėja nustato mokamas sumas remiantis sutartimis, o sveikatos priežiūros profesinė asociacija pagal 2003 m. balandžio 26 d. Sveikatos apsaugos ministerijos nutarimo Nr. 32/2004 11 straipsnio 1 dalį.

Pagal PVM direktyvos 90 straipsnio 1 dalį apmokestinamoji vertė turi būti atitinkamai sumažinama valstybių narių nustatytais sąlygomis. Nors atrodo, kad valstybė narė gali laisvai nustatyti apmokestinamosios vertės sumažinimo *a posteriori* sąlygas, Sprendime *Boehringer Ingelheim Pharma* Teisingumo Teismas nepatiksino tiek, kiek tai susiję su apmokestinamosios vertės sumažinimo *a posteriori* sąlygomis, kokia yra riba, kurios negalima peržengti, kad apribojimas liktų proporcingas teisės aktu siekiamam tikslui. Vadinasi, klausimas yra pateisinamas, nes siekiant išspręsti bylą būtina nustatyti, ar Vengrijos teisės aktai pažeidžia mokesčių neutralumo principą ir yra neproporcingas apribojimas, palyginti su teisės aktais siekiamu tikslu. Iš tiesų pagal Vengrijos teisės aktus visos farmacijos įmonės, sudariusios sutartis, panašias į tas, dėl kurių pradėta pagrindinė byla, netenka galimybės sumažinti apmokestinamąją vertę *a posteriori*.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo nuomone, šioje byloje NEAK turi būti laikomas PVM apmokestinamos farmacijos įmonės atliekamo tiekimo galutiniu vartotoju taip, kad mokesčių administratoriaus gauta suma nebūtų didesnė už galutinio vartotojo sumokėtą sumą (Sprendimo *Elida Gibbs*, C-317/94, EU:C:1996:400, 24 punktas). Taigi svarbu konstatuoti, kad turint omenyje, jog apmokestinamasis asmuo negavo dalies atlygio dėl to, kad suteikė nuolaidą NEAK, iš tiesų buvo kainos sumažinimas po sandorio sudarymo pagal PVM direktyvos 90 straipsnio 1 dalį. Tokiomis aplinkybėmis pareiškėja negalėjo laisvai disponuoti visa kaina, gauta parduodant vaistus vaistinėms ar didmenininkams (2017 m. gruodžio 20 d. Sprendimo *Boehringer Ingelheim Pharma*, 41–43 punktai).

Dėl antrojo prejudicinio klausimo

Kaip sąlygos dėl apmokestinamosios vertės *a posteriori* sumažinimo, pagal Vengrijos teisės aktus reikalaujama turėti asmeniui, kuris turi teisę į gražinimą, išrašytos sąskaitos faktūros, kuri patvirtina sandorio įvykdymą, kopiją ir pervedimą arba mokėjimą grynaisiais pinigais patvirtinantį dokumentą.

Nagrinėjamu atveju nebuvo išrašyta sąskaita faktūra pareiškėjai; ji turi tik NEAK pateiktą mokėjimo reikalavimą pareiškėjai ir banko dokumentą, patvirtinantį mokėjimą pervedimu. Pagal sutartyje nustatytą metodą NEAK apskaičiuoja mokėjimo reikalavime nurodytą sumą, remdamasi duomenimis apie parduotų vaistų kieki ir atitinkamas pajamas konkrečiu laikotarpiu. Todėl net nesant sąskaitos faktūros, sandoris yra tinkamai pagrįstas dokumentais, nes sutarčių duomenys ir duomenys, susiję parduotų vaistų kiekiu, yra prieinami visuomenei ir kompensavimas grindžiamas oficialiais viešais registrais. Be to, svarbu pažymėti, kad NEAK yra valstybės sveikatos draudimo įstaiga, todėl neabejotinai galima daryti prielaidą, jog mokėjimo reikalavime nurodyti duomenys yra teisingi.

Pagal PVM direktyvos 273 straipsnį valstybėms narėms leidžiama nustatyti papildomas pareigas siekiant užtikrinti, kad būtų tinkamai renkamas PVM ir užkertamas kelias sukčiavimui mokesčiais. Šis teismas mano, kad apribojimai turi būti proporcingi siekiamam tikslui. Šiuo atveju galimybė sukčiauti mokesčiais nebuvo nagrinėjama, nes atsakovė jos nenurodė; tikslus PVM rinkimas gali būti užtikrintas net ir nesant sąskaitos faktūros dėl pirmesniame punkte nurodytų duomenų ir atsižvelgiant į valstybinės įstaigos įsikišimą.

Byloje *Boehringer Ingelheim Pharma* Teisingumo Teismas nenagrinėjo kokie taikytini formalūs reikalavimai ir kokie dokumentai yra būtini tam, kad būtų galima sumažinti apmokestinamąją vertę, todėl teikiamas klausimas yra pateisinamas.

<...> [nacionalinės proceso teisės aspektai]

Budapeštas, 2019 m. rugsėjo 16 d.

<...>

[parašai]